

Betænkning afgivet af Socialudvalget den 9. december 2004

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service og ligningsloven

(Frit valg af ledsager m.v.)

[af socialministeren (Eva Kjer Hansen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. november 2004 og var til 1. behandling den 25. november 2004. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Socialudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og socialministeren sendte den 4. oktober 2004 dette udkast til udvalget, jf. alm. del - bilag 1. Den 17. november 2004 sendte socialministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til socialministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Nogle af udvalgets spørgsmål og socialministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse, idet Socialdemokratiet dog beklager, at ministeren så bombastisk afviser at overveje en særstilling for personer, der efter 67 års alderen får så svære synshandicap, at deres nedsatte mobilitetsevne øger risikoen for social isolation, med henvisning til, at det vil danne ulighed mellem handicapgrupperne. En hjælpeforanstaltning er netop til for at kompensere konkret for den forskel, det enkelte handicap medfører for den enkelte.

Socialdemokratiet har noteret sig de andre muligheder, som ministeren oplister i svar på § 20-spørgsmål S 531, af 6. december 2004, for at søge om compensation for tab af mobilitet også efter 67 års alderen.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget mener, at ledsageordningen er et godt supplement til de øvrige serviceydelser, der eksisterer.

Den nuværende ordning, hvor ledsagelse alene ydes som en naturalieydelse fra et ledsagekorps, som kommunen stiller til rådighed, viser dog, at der er en manglende fleksibilitet. F.eks. ydes

ledsagelse nogle steder kun på bestemte tidspunkter, og ofte er der for mange forskellige personer til at yde hjælpen.

Dansk Folkeparti vil gerne være med til at ændre på disse forhold og derfor støtter vi dette forslag, som giver borgerne større ansvar og frihed.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Else Winther Andersen (V) Hans Andersen (V) Flemming Oppfeldt (UFG)

Troels Lund Poulsen (V) Pia Kristensen (DF) Jette Jespersen (DF)

Charlotte Dyremose (KF) nfm. Helge Adam Møller (KF) Tove Videbæk (KD) fmd.

Jette Bergenholz Baurup (S) Grete Schødt (S) Jørn Pedersen (S) Sandy Brinck (S)

Lotte Bundsgaard (S) Villy Søvndal (SF) Elsebeth Gerner Nielsen (RV) Line Barfod (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	54 *	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	3

---

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 113**Bilagsnr. Titel**

1	Høringsnotat og hørings svar, fra socialministeren
2	Udkast til tidsplan over udvalgets behandling af lovforslaget
3	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 113**Spm.nr. Titel**

1	Spm. om, hvordan proceduren for opsamling af elementer til evalueringen af ledsagerordningen vil blive, herunder om de årsrapporter, som kommuner og embedslæger udarbejder vil blive inddraget, til socialministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om der på kort sigt kan skaffes økonomi til, at alle handicappede over 67 år kan komme med ind under servicelovens ledsagerordning, til socialministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvad en udvidelse af ordningen til at omfatte senblinde og sensvagtseende vil koste, til socialministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om de estimerede omkostningerne ved en ophævelse af 67 års grænsen, til socialministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til socialministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og socialministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål 1

Ministeren bedes oplyse, hvordan proceduren for opsamling af elementer til evalueringen af ledsagerordningen vil blive, herunder om de årsrapporter, som kommuner og embedslæger udarbejder, vil blive inddraget, og om brugerorganisationer og personaleorganisationer vil blive repræsenteret i en evt. evalueringsgruppe eller på anden måde involveret?

Svar

Jeg kan oplyse, at Socialministeriet har bedt Styrelsen for Social Service om at varetage det administrative arbejde omkring evaluering af ledsageordningen, der vil foregå i 2005-06. Selve evalueringen vil snarest blive sendt i udbud efter de gældende regler.

Ved evalueringen vil alle interessenter, der har relevante erfaringer med ledsageordninger, blive inddraget, herunder bl.a. brugerorganisationer, kommuner og amtskommuner og personaleorganisationer. Desuden vil alle relevante rapporter og praksisundersøgelse m.v. blive inddraget.

Spørgsmål 2

Kan ministeren bekræfte, at selv om der ikke på kort sigt kan skaffes økonomi til, at alle handicappede over 67 år kan komme med ind under servicelovens ledsagerordning, så vil det være logisk, at senblinde eller svagtseende over 67 år bliver den målgruppe, hvor der først søges at skaffe midler til en ledsagerordning?

Spørgsmålet skal ses i relation til det forhold, at handicapgrupper har forskellige behov, hvilket også afspejler sig i de vilkår samfundet stiller til rådighed. Blinde og svagtseende har uanset alder et så anerkendt ledsagerbehov, at de kan medbringe en ledsager til fordelagtig billetpris ved brug af offentlig transport. Det gælder også for personer, der først efter 67 år bliver blinde eller svagtseende.

Svar

Jeg har ikke aktuelt planer om at udvide aldersgrænsen for ledsageordningen for bestemte grupper, fx synshandicappede. Det vil skabe en uhensigtsmæssig ulighed blandt handicappede, hvis personer med en bestemt lidelse på denne måde særligt bliver tilgodeset.

Jeg henviser i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål S 531 af 6. november 2004, der vedlægges som bilag.

Spørgsmål S 531

Agter ministeren at udvide ledsageordningen for blinde og svagsynede, således at den i fremtiden også vil tilbydes synshandicappede over 67 år?

Svar

Jeg har ikke aktuelt planer om at udvide aldersgrænsen for ledsageordningen for synshandicappede. Det vil skabe en uhensigtsmæssig ulighed blandt handicappede, hvis en særlig type af funktionsevnededsættelse på denne måde særligt vil blive tilgodeset.

Jeg har heller ikke planer om generelt at udvide aldersgrænsen for ledsageordningen. Det skyldes, at ledsageordningen i sit udgangspunkt ikke har været tænkt som en generel foranstaltning for ældre. Ledsageordningen har derimod været tænkt som en handicapkompenserende ordning for at give gruppen af handicappede under 67 år, der lever isoleret og ikke kan komme ud, mulighed for et mere aktivt liv.

En generel udvidelse af ledsageordningen vil medføre store merudgifter for det offentlige. Der henvises herved til besvarelse af S 3518 fra den tidligere socialminister af 10. maj 2004, hvoraf det fremgår, at udgiften ved dette skønnes at udgøre 650 mio. kr. Besvarelsen vedlægges som bilag.

Desuden skal jeg henvise til, at der for de over 67-årige med nedsat funktionsevne er andre muligheder for hjælp til at komme ud og deltage i aktiviteter uden for hjemmet.

Kommunen har efter servicelovens § 103 mulighed for at yde et tilskud til individuel befordring til personer, der på grund af varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ikke kan benytte offentlige transportmidler.

Det er kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune, der tilrettelægger tilskudsordningen og træffer beslutning om, hvordan hjælpen til den enkelte skal gives, herunder om der skal træffes aftale med et transportselskab eller lignende, eller om den pågældende selv skal kunne vælge.

Tilskud til befordring efter servicelovens § 103 kan ydes efter en konkret, individuel vurdering af behovet. Der er ikke i serviceloven fastsat nærmere regler for, hvorledes ordningen skal tilrettelægges. Der kan således være forskel fra kommune til kommune på omfanget af den hjælp, der ydes den enkelte. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter servicelovens § 103 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Endvidere kan jeg oplyse, at der efter den sociale lovgivning for folkepensionister kan ydes et personligt tillæg efter pensionslovens § 14, stk. 1, hvis pensionistens økonomiske forhold er særlig vanskelige. Kommunalbestyrelsen kan efter denne bestemmelse afhængig af de konkrete forhold yde tilskud til dækning af udgifter til kollektiv eller individuel befordring. Det er en betingelse, at befordringsudgiften er rimelig, og at pensionisten ikke selv er i stand til at betale.

Endelig skal jeg gøre opmærksom på reglerne om fleksibel hjemmehjælp. For personer, der modtager hjemmehjælp, er der således mulighed for en gang i mellem at bytte sig til andre opgaver, end dem der er truffet afgørelse om af kommunalbestyrelsen. Der er således mulighed for, at der efter aftale med hjemmehjælperen kan afses tid til at blive ledsaget på en tur uden for hjemmet.

Spørgsmål 3

Vil ministeren oplyse, hvad en udvidelse af ordningen til at omfatte senblinde og sensvagtseende vil koste?

Svar

Der findes ikke nogle helt præcise tal for hvor mange blinde og svagtseende, der er i Danmark.

Statens Øjenklinik skønner, at der er mellem 15.000 og 20.000 personer i alderen 67 år og opefter, der har syn under den sociale blindegrænse. Heraf skønnes ca. ¼ at have behov for ledsagelse. Det svarer til ca. 4.500 personer.

I dag har personer, der er visiteret til ledsagelse, inden de fylder 67 år mulighed for at få ledsageordningen forlænget, efter at de fylder 67 år. Denne ordning er dog forholdsvis ny, og der er derfor ikke korrigeret for dette.

Et forslag om, at den omtalte målgruppe af blinde og svagtseende skal have mulighed for at modtage ledsageordningen, vil medføre en skønnet merudgift på ca. 77 mio. kr. i 2005.